

FACULTAT DE PERIODISME
Curs 2002-2003

PROGRAMA
INSTITUCIONS POLÍTiques CONTEMPORÀNIES

Nuria Font, Eduard Gonzalo, Natàlia Rosetti

Objectius de l'assignatura

L'assignatura d'Institucions Polítiques Contemporànies és una introducció a la política i al funcionament de les institucions polítiques. La política és important per al desenvolupament de qualsevol activitat i tots els ciutadans necessitem de la política per resoldre problemes que ens afecten individualment o com a grup. Els actors polítics, l'entorn en que desenvolupen la seva activitat i les regles del joc polític no només determinen el contingut de les decisions col·lectives sinó també la natura i la qualitat del sistema de govern democràtic. L'objectiu d'aquest curs es presentar aquest conjunt d'elements a fi que els estudiants es dotin dels coneixements necessaris per continuar amb altres cursos més especialitzats de la carrera i desenvolupar tasques professionals per a les quals és necessària la comprensió de l'entorn polític-institucional.

Estructura del programa

El programa s'estructura en 5 blocs temàtics que es desenvoluparan en sessions de 4, 5 ó 6 sessions teòriques d'una hora i mitja de durada.

Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura serà el resultat de la nota obtinguda en un examen escrit realitzat al final del curs així com de la participació a classe.

1. BLOC 1: POLÍTICA I SOCIETAT

- 24. Concepte de política. Els conflictes socials i la seva regulació. Les divisòries socials políticament rellevants. La política i les polítiques: influències mútues. La relació públic-privat. El concepte de *governance*.
- 25. El poder polític. Força, autoritat i poder. Els components del poder polític: legitimitat i coacció.
- 26. El sistema polític: concepte i elements. Tipus de sistemes polítics.
- 27. El concepte de democràcia. Ideal democràtic i democràcies realment existents. El concepte de poliarquia.

BLOC 2: LES FORMES D'ORGANITZACIÓ POLÍTICA

- 28. El sorgint de l'Estat com a forma dominant d'organització política.
- 29. El control de l'Estat pels ciutadans: el naixement de l'Estat lliberal. Principis i organització. Crisi de l'Estat

liberal i alternatives: els feixismes i les revolucions socialistes. Emergència de l'Estat liberal democràtic.

30. L'Estat del Benestar. Crisi de l'Estat del Benestar: replantejament i perspectives de futur.

31. El concepte de nació. L'aparició històrica del concepte actual de nació. Amenaces a l'Estat-nació.

32. L'organització territorial de l'estat. Estat unitari, Estat federal i Estat autonòmic.

33. Les tendències supranacionals. La Unió Europea i les tendències al govern multinivell.

BLOC 3: INSTITUCIONS DE GOVERN

34. L'organització del poder estatal: la divisió de poders.

35. Formes de govern: Parlamentarisme vs. Presidencialisme. Control parlamentari del govern. Predomini progressiu de l'executiu sobre el legislatiu.

36. El poder executiu: evolució històrica i formes actuals. El govern: composició i funcions. El paper del president del govern. El cap d'Estat: Monarquies i Repúbliques. Funcions i estatut de cap d'Estat.

37. El poder legislatiu: elaboració de les lleis i representació ciutadana. Funcions del parlament. Organització del parlament. Monocameralisme i bicameralisme.

38. El poder judicial. Organització i funcions de la justícia. Relacions amb els altres poders.

39. L'administració pública com a instrument de l'acció estatal.

BLOC 4: EL PROCÈS POLÍTIC

40. Les actituds polítiques: adquisició i transformacions. La cultura política: concepte i tipologies.

41. Els sistemes electorals i la representació. Fórmules electorals. Sistemes proporcionals i sistemes majoritaris. Efectes polítics dels sistemes electorals.

42. La participació individual: el comportament electoral com a forma convencional d'acció política. Referenda i iniciatives.

43. Els actors col·lectius. Els partits polítics: origen, evolució, funcions i models. Els grups d'interès i els moviments socials.

44. Les élites polítiques.

45. L'opinió pública. La comunicació política. Els mitjans de comunicació.

BLOC 5: ELS RESULTATS DEL PROCÈS POLÍTIC

46. Les polítiques públiques. Concepte, elements i tipologies. El cicle de les polítiques públiques. Els actors i les xarxes.

BIBLIOGRAFIA

Manual de l'assignatura:

Vallès, J.M. (2000): *Introducción a la Ciencia Política*, Barcelona: Ariel.

Obres generals de suport:

AAVV. (1992): *Diez Textos Básicos de Ciencia Política*, Madrid: Alianza.

Bogdanor, V. (ed.) (1991): *Enciclopedia de las Instituciones Políticas*, Madrid: Alianza.

Caminal Badia, M. (coord.) (1996): *Manual de Ciencia Política*, Madrid: Tecnos.

Pasquino, G. et.al. (1991): *Manual de Ciencia Política*, Alianza: Madrid.

Lectures recomanades:

Colomer, J.M. (ed.) (1995): *La Política en Europa*, Barcelona: Ariel.

Dahl, R. (1999): *La Democracia*, Buenos Aires: Taurus.

Lijphart, A. (1987): *Las Democracias Contemporáneas*, Barcelona: Ariel.

Vallès, J.M. i Bosch, A. (1997): *Sistemas electorales y gobierno representativo*, Barcelona: Ariel.